

REMISSYTTRANDE

2023-04-25

Dnr 0010/23

Er referens: Ju2022/03613

Justitiedepartementet

103 33 Stockholm

Remissyttrande över delbetänkandet: *Vägar till ett tryggare samhälle. Kraftsamling för barn och unga* (SOU 2022:67)

Brottsförebyggande rådet (Brå) har fått rubricerade delbetänkande (betänkandet) på remiss och lämnar följande yttrande.

En stor del av betänkandet från den parlamentariska Trygghetsberedningen innehåller deskriptiva redogörelser om utgångspunkter och förmågor beträffande brottsförebyggande arbete med fokus på barn och särskilt avseende våld i ungas parrelationer respektive att barn och unga involveras i gängkriminalitet. Brå har varit företräd i en expertgrupp och fått lämna synpunkter under arbetes gång. Myndigheten gör bedömningen att redogörelserna är kunskapsbaserade och därtill resultatet av en sammanvägning av många olika aktörers bedömningar och synpunkter. Mot den bakgrunden finner Brå inte anledning att framföra ytterligare synpunkter i dessa delar.

Avslutningsvis i betänkandet lämnas i kapitel 8 bedömningar och förslag på åtgärder när det gäller att förebygga att barn och unga involveras i kriminella nätverk respektive våld i ungas parrelationer. Även i dessa delar har Brå fått möjlighet att lämna synpunkter på utkast till betänkandetexter. I två avgörande delar framförde myndigheten då avvikande bedömningar och i dessa två delar kvarstår myndighetens invändningar gentemot de förslag som läggs i betänkandet.

Det första förslaget som Brå avstyrker gäller att ett grundläggande steg för att få igång mer brottsförebyggande arbete för att förebygga våld i ungas parrelationer respektive att barn och unga involveras i kriminella nätverk, skulle vara att regeringen tar fram ett nytt policydokument. Brå ser inte att det skulle vara ett avgörande steg framåt. Myndigheten gör bedömningen att ett sådant dokument från regeringen kan antas få relativt liten inverkan på de konkreta inriktningarna, besluten och verksamheterna i det lokala brottsförebyggande arbetet, där kommunerna och då inte minst socialtjänsterna är essentiella. En åtgärd som Brå förmodar skulle vara mer handlingsdirigerande är att förtydliga styrningen av de statliga myndigheter som verkar på de nu aktuella delområdena, där man inte minst finner Socialstyrelsen, Skolverket och Jämställdhetsmyndigheten, men även Brå och Länsstyrelserna, och där samarbetet med Sveriges Kommuner och Regioner och flera andra nödvändiga aktörer är etablerat. I så fall kan dessa myndigheter och aktörer dels arbeta vidare utifrån samråd och samarbeten som redan byggts upp och nu börjat verka, dels ha mandat och grund för att ytterligare utveckla förmågan att nå fram till exempelvis kommunala beslutsfattare och verksamheter, så att intensjoner omvandlas till bra och lokalt anpassad verksamhet. Men Brå ser inget skäl till att sådan förstärkt styrning gentemot myndigheterna behöver invänta – eller behöver ta sin utgångspunkt i – ett nytt policydokument.

Det andra förslaget som Brå avstyrker gäller förslaget att förlägga en väsentlig del av det arbete som behöver åstadkommas till en tillfällig organisation i form av en statlig kommitté. Brå menar att det inte finns anledning att anta en sådan liten och tillfällig organisation har

förutsättningar att åstadkomma förändringar och förbättringar i arbetet på lokal nivå i kommunerna mot de två nu aktuella delområdena, i en omfattning och med en kvalitet som gör det grundläggande initiativet rättvisa. Det är en stor och svår uppgift att arbeta upp en organisation med kontaktytor, former för och förmåga att samarbeta med och verkligen kunna ge stöd åt regionerna och de många kommunerna. I uppgiften ligger också att samverka nära med de statliga myndigheter som redan verkar på området, och som redan samverkar med och ger stöd till kommunerna i olika delar av det brottsförebyggande arbetet. Brå gör bedömningen att allt detta svårligen kan realiseras i den föreslagna formen och på den i sammanhanget korta tiden fem år. Brå ser risker för att det under de fem åren mest kommer att handla om ansträngningar för att arbeta upp en organisation som förmår att arbeta med sin uppgift, vilket gör att själva resultatet av verksamheten riskerar att hamna i bakgrunden och viktig tid och energi gå förlorad.

Om regeringen vill gå fram tydligare när det gäller de nu två aktuella delområdena så ser Brå istället, som nämnts ovan, möjligheter att utgå från att de redan nu verksamma statliga myndigheterna på dessa delområden, och att genom myndighetsstyrningen säkerställa att de än mer än idag engageras i att stimulera ytterligare samverkan dem emellan men framför allt i att bidra till att det kommer till stånd ytterligare bra och lokalt anpassade konkreta verksamheter på den lokala nivån.

Därutöver föreslås i betänkandet att regeringen ska utreda hur de ovan nämnda förslagen ska kompletteras med system med överenskommelser med kommunerna som även ska omfatta en ordning för statsbidrag till kommunerna. I och med att Brå avstyrker den föreslagna grundkonstruktionen (policydokument och statlig kommitté) så följer att myndigheten inte har anledning att tillstyrka detta förslag med överenskommelser och statsbidrag direkt kopplat till grundförslagen. Sett som ett förslag i sin egen rätt menar dock Brå att förslaget tar fasta på både viktiga behov och tänkbara lösningar. Det finns ett stort behov av kommunalt brottsförebyggande arbete, inte minst mot våld i ungas parrelationer respektive att barn och unga involveras i kriminella nätverk. Arbetet är resurskrävande och måste bedrivas i stark resurskonkurrens. Ett tänkbart bidrag från staten kan då vara i form av ett särskilt statsbidrag.

Detta yttrande avges av generaldirektör Mattias Larsson efter föredragning av forsknings- och utredningsrådet Erik Grevholm.

Mattias Larsson

Erik Grevholm